

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара
Факультет міжнародної економіки
Кафедра економіки та управління національним господарством

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор з науково-педагогічної
роботи

“ _____ ” _____ 20 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТРАНСНАЦІОНАЛІЗАЦІЯ СВІТОВОЇ ЕКОНОМІКИ

Напрямок підготовки _____ (шифр і назва навчальної дисципліни)
Міжнародні економічні відносини
Факультет міжнародної економіки

Дніпро

Робоча програма «*ТРАНСНАЦІОНАЛІЗАЦІЯ СВІТОВОЇ ЕКОНОМІКИ*» для
студентів за напрямом підготовки за спеціальністю

Розробники:

Гапоненко С. О. – старший викладач кафедри ЕУНГ

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри ЕУНГ

Протокол від. “__” __. 20__ року №

Завідувач кафедри ЕУНГ

“__” __. 20__ року
(підпис) (Стеблянко І.О.)
(прізвище та ініціали)

Схвалено науково-методичною комісією за напрямом підготовки 6.030505 –
«Управління персоналом та економіка праці»

Протокол № __ від __.__.20__

Голова _____ (Стукало Н.В.)

Схвалено Вченою радою факультету

«Міжнародна економіка»
(шифр, назва)

Протокол від. __.__. 20__ року №

Декан ФМЕ, Голова _____ (Стукало Н.В.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“__” __. 20__ року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість <u>кредитів</u> – <u>4</u>	6.030203 Міжнародні економічні відносини (шифр і назва)	нормативна	
	Напрямок підготовки (шифр і назва)		
Модулів – 1	Спеціальність (професійне спрямування): 6.030203 Міжнародні економічні відносини	Рік підготовки:	
Змістових модулів – <u>1</u>			
Індивідуальне науково-дослідне завдання -		Семестр	
Загальна кількість годин - 120			
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3,53 год, самостійної роботи студента – 2 год.	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	16 год.	.
		Практичні, семінарські	
		8 год.	
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		96 год.	.
		Вид контролю: залік	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання –

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Сучасний етап розвитку світової економіки супроводжується процесами інтернаціоналізації та транснаціоналізації світового господарства. Найважливішими суб'єктами міжнародного підприємництва нарівні з країнами виступають транснаціональні корпорації.

Сучасні процеси транснаціоналізації мають динамічну тенденцію розвитку: бурхливий розвиток надвеликих корпорацій, які стають основними гравцями у світовій економіці; зниження ступеня «прив'язки» ТНК і виробленої ними продукції до материнських країн за рахунок розвитку світового фондового ринку та використання механізму стратегічного альянсу; значну концентрацію капіталу, що дає змогу ТНК зменшувати витрати виробництва, фінансувати НДДКР та впроваджувати інноваційні продукти і технології, здійснювати ефективну рекламу та ін.; утворення і зростання ТНК як результат інтернаціоналізації економіки та розвитку світового ринку; транснаціоналізація капіталу стає характерною рисою інституціонального розвитку всієї сучасної економіки.

Вивчивши дисципліну, студент буде:

знати

- основні тенденції та етапи розвитку транснаціональних корпорацій і банків у світовій економіці;
- особливості та характерні відмінності транснаціональних від національних корпорацій і банків;
- ключові транснаціональні корпорації і банки в окремих секторах світової економіки;

вміти

- орієнтуватися в основних тенденціях і зрушеннях, що відбуваються у провідних галузях світової економіки;
- проводити порівняльний аналіз стану і розвитку транснаціональних корпорацій і банків різних країн базування;
- аналізувати основні тенденції розвитку ТНК в галузях світової промисловості та сфери послуг;

володіти

- методикою статистичного аналізу розвитку основних галузей світової економіки;
- інструментарієм аналізу процесів транснаціоналізації світової економіки;
- методикою розрахунку основних показників функціонування ключових ТНК.

3. Програма навчальної дисципліни

1. Сутність транснаціоналізації світової економіки.

Предмет, завдання та структура навчального курсу. Транснаціоналізація як форма глобальної трансформації світової економіки. Взаємозв'язки і взаємозалежностей між процесами глобалізації світової економіки та транснаціоналізації діяльності провідних корпорацій світу. ТНК як важлива складова частини механізму світового господарства

2. Транснаціональна корпорація, транснаціональний банк, багатонаціональна корпорація.

Становлення і розвиток багатонаціонального підприємництва (ТНК та ТНБ). Визначення концептуальних засад організації, конкурентоспроможності і стратегічних завдань ТНК. Критерії визначення та еволюція ТНК. Види міжнародних корпорацій. Теоретичні концепції діяльності ТНК.

3. Причини виникнення ТНК. Переваги діяльності ТНК.

Поглиблення спеціалізації. Основні причини зростання міжнародного виробництва ТНК. Зони безмитної торгівлі. Підвищення частки міжнародного руху капіталу, праці та інших ресурсів

Індекс транснаціоналізації. Інтернаціоналізації науково-технічного прогресу і процесу виробництва. Позитивні та негативні аспекти діяльності ТНК в приймаючих країнах.

4. Порівняльні зіставлення ТНК та національної компанії.

Показники, які характеризують рівень транснаціоналізації окремої країни, галузі підприємства. Поглинання фірм інших країн, створення спільних підприємств, залучення фінансових коштів іноземних банків,

встановлення тривалих зав'язків за кордоном промислових компаній і банків однієї і тієї ж країни. Прискорення економічного розвитку національної економіки шляхом активізації діяльності ТНК

5. Економічна стратегія та тактика ТНК. Особливості формування стратегії ТНК.

Ключові компетенції і конкурентні переваги. Стратегічний вибір і розробка стратегії ТНК. SWOT-аналіз. Глобальні стратегії. Багатонаціональна стратегія. Функціональна структура управління ТНК.

6. Транснаціональні альянси: сутність та причини створення.

Лібералізації і демократизації світового економічного простору. Особливість сучасних ТНК. Транснаціоналізація світової економіки та виникнення і посилення позицій міжнародних монополій, транснаціональних альянсів.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	ус бог о	у тому числі					усь ого	у тому числі				
		л	п	ла б	ін д	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8					
Змістовий модуль 1												
Теоретичні основи системи світового господарства..												
Тема 1. Сутність транснаціоналізації світової економіки.	20	2	1			17						
Тема 2. Транснаціональна корпорація, транснаціональний банк, багатонаціональна корпорація.	20	2	1			17						
Тема 3. Причини виникнення ТНК. Переваги діяльності ТНК.	20	2	1			17						
Тема 4. Порівняльні зіставлення ТНК та національної компанії.	20	4	2			14						
Тема 5. Економічна стратегія та тактика ТНК. Особливості формування стратегії ТНК.	20	4	2			14						
Тема 6. Транснаціональні альянси: сутність та причини створення.	20	2	1			17						
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	120	16	8			96						
Усього годин	120	16	8			96						

5. Теми семінарських та практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Сутність транснаціоналізації світової економіки.	1	
2	Транснаціональна корпорація, транснаціональний банк, багатонаціональна корпорація.	1	
3	Причини виникнення ТНК. Переваги діяльності ТНК.	1	
4	Порівняльні зіставлення ТНК та національної компанії.	2	
5	Економічна стратегія та тактика ТНК. Особливості формування стратегії ТНК.	2	
6	Транснаціональні альянси: сутність та причини створення.	1	
	Разом за змістовним модулем 2	8	
	Разом:	8	

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Сутність транснаціоналізації світової економіки.	17	
2	Транснаціональна корпорація, транснаціональний банк, багатонаціональна корпорація.	17	
3	Причини виникнення ТНК. Переваги діяльності ТНК.	17	
4	Порівняльні зіставлення ТНК та національної компанії.	14	
5	Економічна стратегія та тактика ТНК. Особливості формування стратегії ТНК.	14	
6	Транснаціональні альянси: сутність та причини створення.	17	
	<i>Разом за змістовним модулем 2</i>	<i>96</i>	
	Разом:	96	

10. Методи навчання

Під час викладання дисципліни використовуються наступні методи: лекції, навчальні групові дискусії; мозковий штурм; ділові та рольові ігри, доповіді; обговорення; круглий стіл; обговорення критичного явища, case-study (аналіз конкретних, практичних ситуацій).

11. Методи контролю

Використовуються: письмова та усна перевірка засвоєння матеріалу та самостійної роботи з літературою, модульної роботи, залік, екзамен.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота		Сума
Змістовий модуль №1	Змістовий модуль № 2	
50	50	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
64-74	D	задовільно	
60-63	E		
0-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
	F*	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

Робота студентів забезпечується всіма навчально-методичними засобами, необхідними для вивчення конкретної навчальної дисципліни чи окремої теми: підручниками з фонду бібліотеки ДНУ (за рекомендованим переліком), методичними рекомендаціями для самостійної роботи студентів, конспектами лекцій, електронною бібліотекою першоджерел; навчально-методичними комплексами дисциплін.

Студентам також рекомендується для самостійного опрацювання відповідна наукова література та періодичні видання.

14. Рекомендована література

Базова

1. Закон України «Про промислово-фінансові групи в Україні» від 21.11.1995.
2. Закон України «Про ратифікацію Конвенції про транснаціональні корпорації» від 13.07.1999.
3. Антициклічне регулювання ринкової економіки: глобалізаційна перспектива: монографія/ Д.Г. Лук'яненко, А.М. Поручник, Я.М. Столярчук [та ін.]; за заг. ред. д-ра екон.наук, проф. Д.Г. Лук'яненка та д-ра екон.наук, проф. А.М. Поручника.- К.:КНЕУ, 2010.- 334с.
4. Вовчук В. П'ятсот найдоходніших компаній світу // Персонал. – 2007. - №8. – С.88.
5. Глобальна економіка ХХІ століття: людський вимір: Монографія / Д.Г.Лук'яненко, А.М.Поручник, А.М.Колот та ін. за заг. ред. д.ен., проф. Д.Г.Лук'яненка та д.ен., проф. А.М.Поручника. – К.: КНЕУ, 2008. – 420 с.
6. Глобальні асиметрії економічного розвитку: монографія / Я.М. Столярчук.- К.: КНЕУ, 2009. – 302. с.
7. Глобальное экономическое развитие: тенденции, асимметрии, регулирование: монография /Д.Лукьяненко, В. Колесов, А. Колот, Я. Столярчук и др.; под науч. ред. проф. Д.Лукьяненко, А. Поручника, В. Колесова.-К.: КНЭУ,2013.- 466с.
8. Ресурси та моделі глобального економічного розвитку : монографія / [Д. Г. Лук'яненко, А. М. Поручник, А. М. Колот та ін.] ; за заг. ред. Д. Г. Лук'яненка та А. М. Поручника ; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, ДВНЗ "Київський нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана" [та ін.]. - К.: КНЕУ, 2011. - 703 с.
9. Фролова Т.О. Інвестиційні корпоративні стратегії в умовах глобалізації. Монографія/ Т. О. Фролова. – К. : КНЕУ, 2012. – 426, [6] с. – (20 д.а.)
10. Фондовий ринок: підручник / О.М. Мозговий, А.Ф. Баторшина, О.Г. Величко, Т.О. Фролова та ін. – К. : КНЕУ, 2012. – 537 с. (46,83 д.а., особисто автору належить 3,2 д.а. підрозділ 4.5 «Депозитарна діяльність», «Розділ 7. Регулювання фондового ринку

ДОДАТКОВА

1. Баран Н. Міжнародно-правове регулювання діяльності транснаціональної компанії (ТНК) // Юридичний журнал. – 2008. – №3. – С.22.
2. Безрукова Н.В. Розвиток пострадянських ТНК: економічні та правові проблеми. // Регіональні перспективи. – 2007. – №5. – С.9.
3. Білорус О.Г. та ін. Глобальна корпоративна система: [монографія] / Кер. авт. кол. і наук.

- ред.: О. Г. Білорус. – К. : КНЕУ, 2011. – 408 с.
4. Білорус О.Г. та ін. Глобальний конкурентний простір: [монографія] / Кер. авт. колективу і наук. ред. Білорус О.Г. – К.: КНЕУ, 2008. – 680 с.
 5. Бугрій М.Г., Ус І.В., Федоренко Т.О., Медведкіна Є.О. Глобальна економіка у посткризовий період: тенденції та перспективи / М.Г. Бугрій, І.В. Ус, Т.О. Федоренко, Є.О. Медведкіна. – К., НІСД, 2012. – 46 с.
 6. Гриффин Р. Международный бизнес / Р. Гриффин, М. Пастей; Пер. с англ. под ред. А.Г.Медведева. – 4-е изд. – СПб.: Питер, 2006. – 1088 с.
 7. Інтернаціоналізація світової економіки через створення транснаціональних фінансово-промислових груп: Автореф. дис... канд. екон. наук: 08.12.08 / О.В. Шаповалов; Донецький. нац. ун-т. – К., 2008. – 20 с.
 8. Меддисон Э. Контуры мировой экономики в 1-2030 гг. Очерки по макроэкономической истории / пер. с англ. Ю.Каптуревского; под ред. О.Филаточевой.-М.:Изд.Института Гайдара, 2012.-584с.
 9. Міжнародний трансфер технологій: Навч. посіб. Рекомендовано МОН / Дідківський М.І. — К., 2011. — 365 с.
 10. Орехова Т.В. Транснаціоналізація економічних систем в умовах глобалізації [монографія] / Т.В. Орехова; Під ред. Макогона. – Донецьк: ДонНУ, 2007. – 394 с.
 11. Орехова Т.В. Трансформація процесу транснаціоналізації в умовах зростання невизначеності глобального економічного середовища: [Монографія] / Ю.В. Макогон, К.В. Лисенко, М.О.Чорноусова, Н.А. Ємельянова., І.О. Шульга. – Донецьк: ДонНУ, 2011. – 652 с.
 12. Панкадж Гамават. Мир 3.0: Глобальная интеграция без барьеров / Панкадж Гемават; Пер. с англ. – М.: Альпина Паблишер, 2013. – 415 с.
 13. Питерс Т., Уотерман Р. В поисках совершенства: Уроки самых успешных компаний Америки / Пер. сангл. В.В. Кулебы, О.Л. Пелявского. М.: Издательский дом «Вильямс», 2005. 560 с
 14. Транснаціональні корпорації: [підручник] / Д.Г. Лук'яненко та ін. – Донецьк: «Сучасний друк», 2013. — 633 с.
 15. Філіпенко А.С. Теорія міжнародної економічної політики: навч.посіб./А.С. Філіпенко. – К.: АКАДЕМВИДАВ, 2013.-216с.
 16. Фролова Т.О. Розвиток інфраструктури глобального інвестування / Т.О. Фролова // Економічний аналіз : зб. наук. праць. – Тернопіль, 2017. – Вип. 9, Ч.3. – С.319–327 (0,81 д.а.).
 17. Фролова Т.О. Формування стратегічних цілей на основі інвестиційного циклу

- компаній / Т.О. Фролова // Формування ринкової економіки : зб. наук. праць КНЕУ. – 2011. – Вип. № 25. – С.254–264. (0,41 д.а.).
18. Фролова Т.О. Еволюція функцій менеджменту до умов глобалізації / Т.О. Фролова // БізнесІнформ. – 2012. – №1. – С. 138–146. (0,94 д.а.).
19. Фролова Т.О. Інвестиційна мотивація корпоративних суб'єктів глобального ринку / Т.О. Фролова // Вчені записки Кримського інженерно-педагогічного ун-ту. – Сімферополь, 2012. – № 33. – С.121–128. (0,67 д.а.).
20. Фролова Т.О. Корпоративні стратегії глобального інвестиційного бізнесу [Електронний ресурс] / Т.О. Фролова // Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка». – 2012. – № 5. Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua>. (1,2 д.а.)
21. Growth and competition in the United States: The role of its multinational companies // McKinsey Global Institute.- June, 2011
22. Human Development Report 2010. 20th Anniversary Edition. The Real Wealth of Nations: Pathways to Human Development. Published for the United Nations Development Programme (UNDP) – N. Y., 2010. – 238 p. –/ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://hdr.undp.org>
23. TheWorldBank. Indicators/ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://data.worldbank.org/indicator/all>
24. Human Development Report 2011. Sustainability and Equity: A Better Future for All. Published for the United Nations Development Programme (UNDP) – N. Y., 2010. – 185 p. –/ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://hdr.undp.org>

15. Інформаційні ресурси

1. Нормативна база (будь-які правові пошукові системи, включно системи, що розташовані на офіційних сайтах в мережі Інтернет відповідних органів).
2. Офіційний сайт Національної бібліотеки ім. Вернадського - www.biblvnad.org.ua
3. Менеджмент. Бізнес. – www.management.com.ua
4. Центр гуманітарних технологій – www.gtmarket.ru

Структура рейтингової системи оцінювання дисципліни

Дніпровський національний університет ім. Олеся Гончара

Кафедра ЕУНГ

Дисципліна «ТРАНСНАЦІОНАЛІЗАЦІЯ СВІТОВОЇ ЕКОНОМІКИ»

Академічні групи

Навчальний рік 20__ / 20__

Семестр

Елементи контролю за 1 змістовим модулем

Елементи контролю	Максимальна кількість балів
Підготовка доповіді на практичне заняття (1 відповідь 1-3 бала)	8
Опитування з урахуванням самостійно опрацьованого теоретичного матеріалу та лекційного (за кожну відповідь – 0 -3 балів), тестові завдання (0-3 бали), рішення задач (0-2 бала).	31
Контроль знань з 1 змістового модулю: вирішення тестових завдань (0-59%) - 2 бала; (60-74%) – 3 бали; (75-89%) – 4 бали; (90-100%) – 5 балів та двох задач по 3 бала.	11
Разом	50
Складання 1 змістового модулю	6 тиждень
Перескладання 1 змістового модулю	7 тиждень

Елементи контролю за 2 змістовим модулем

Елементи контролю	Максимальна кількість балів
Підготовка доповіді на практичне заняття (1 відповідь 1-3 бала)	8
Опитування з урахуванням самостійно опрацьованого теоретичного матеріалу та лекційного (за кожну відповідь – 0 -3 балів), тестові завдання (за кожний тест 0-3 бали), рішення задач (0-2 бала).	32
Контроль знань з 2 змістового модулю: написання роботи за запропонованою темою (від 1-10 балів)	10
Разом	50
Складання 2 змістового модулю	14 тиждень
Перескладання 2 змістового модулю	15 тиждень

Викладач, який проводить лекційні заняття: С.О. Гапоненко

Викладач, який проводить практичні заняття: С.О. Гапоненко

Затверджено на засіданні кафедри, протокол від __20__ р. №

Завідувач кафедри, д.е.н., доцент _____ І. О. Стеблянко